

Generál Suvorov.

Vypravuje Štěpán Beran

"Chcete mě poznati?... Nuže! ... Králové mě oslavovali, vojáci mě milovali; moji přátelé se mi obdivovali a nepřátelé mě prokínali. U dvora se mi smáli. Často jsem býval u dvora, nikoli jako dvořan, ale jako Aesop, jako Lafontaine; v žertu i v hovoru mluvil jsem pravdu, jako onen šprýmař Balakirev, který bavil Petra Velikého a stal se dobrodincem Ruska, tak i já jsem často jiným zkvívil tvář a ústa smíchem a provedl mnoho rozpustilých žertů. Kokrhál jsem po kohoutu, budil jsem ospalé a smíloval za rptulité nepřátelé vlasti. Kdybych byl Caesarem, snažil bych se dosíci jeho ctivosti a šlechtivosti jeho duše, ale vždycky bych se chránil jeho nečtostí."

Tak se představil v přátelském kroužku národní hrdina, otec a miláček vojska a budovatel veliké moci ruské, hrabě Alexandr Vasiljevič Suvorov-Rimnický, kterého oslavuje národ ruský a který žije v paměti národa v tisícových zkazkách a povedených žertech i prazvláštních kouscích, jež n.u časem zjednaly pověst podivína.

Když roku 1768 velel armádě v Polsku a dobyl útokem Krakova, někteří jeho důstojníci, vízestvím zpiti, prohráli značnou část peněz, náležejících koruně. Suvorov, zvěděv o tom, jal se křičeti, běhal z pokoje do pokoje, a volal: "Stráž! stráž! lupiči!" Pak odešel ke hlavní stráž a odezdval důstojníkově strážě svou šavli řka: "Suvorov pro ukradené korunopění vzal budíž pod stráž!" A hned psal do Píteru (Petrohradu), aby se jeho jménem zaručilo koruně, poněvadž jest vinen a odpovědný za ničemníky, na které nedal dosti pozor. Čarice však dala defraudované peníze nahraditi a dopsal mu: "Pokladna jest plna!" Načež on opět svou šavil se opsal.

Ve druhé rusko-turecké válce spolu s Potemkinem a s rakouským generálem Laudonem a s princem Koburgem dobyl skvělého vítězství u Kinburna, Fokšan a u Rimnika, což mu zjednalo dvojitý titul hraběcí, ruský a rakouský.

Na začátku této války potřeboval Suvorov, aby velice opatrný princ Koburský s ním společně udeřil na nepřítel. Ten se ale dlouho rozpokoal. Suvorov tedy vrhl se bez něho proti větší síle nepřátelské. Zvítězil, byl však raněn, a to blízko konce páteře. Právě si dal obzavovati ránu, když mu ohlásili návštěvu připcovu, který mu přišel gratulovati k vítězství.

"Počkej!" pravil Suvorov k felčarovi. "Jak daleko jest od nás princ?" "Sto kroků," odpověděli mu. "Kolik teď?" "Už jen tři kroky."

"Tak teď přilož náplast!" křikl na felčara, a obrátil se ohnutým zadkem právě proti vchodu do stanu.

"Můj generále," pravil pak k ustrnulému princovi, "odpusťte, že mě právě v takovéto pozici nalezáte. Starému vojákovi nebudete pokládati za zlé!..."

Brzy potom také pěkně vylatil Potemkina, který se mu často nabízel, aby ho pozval k obědu. Konečně se dal Suvorov pohouti a pozval Potemkina s četnou společností šlechtickou.

Dav si zavolati slovného kuchaře a hoteliera Matoná, poručil mu, aby připravil nejskvostnější oběd, a peněz aby nešetil. Zároveň však rozkázal svému kuchaři Miškovu, aby pro něho samotného ustrojil dvě postná jídla. Pokrmy při hostině byly tak vybrané, že se sám marňavý Potemkin divil. Ale Suvorov neokusil z nich ničeho, vymlouvaje se na pěst; snědl své dva pokrmy a bavil se se společností. Když mu druhého dne "maitre d'hotel" přinesl účet vykazující několik tisíc rublů, napal na něm Suvorov krátce: "Ničeho jsem nejedl!" a odkázal Matoná na kněžete Potemkina, který chtěl nechtěl musel účet vyrovnati, načež si oddechl, řka: "Suvorovi mi přišel draho!"

Brzy po tomto drahém žertu sledoval Suvorov, že jméno jeho nalezal se již v seznamu generálů, kteří jsou v aktivní službě. To jej velice rozčílilo.

Potemkin na jeho interpellaci pokrčil rameny. Suvorov okamžitě odjel do Píteru. Při audienci položil se před čarici na zem a setrval v té pozici, pokud ho Kateřina sama nezdvihla, podavši

mu ruku. Vstal, polbiv podanou mu pravici a zvolal: "Kdo jest nyní proti mně? Matuška hodu-daryně sama mě opět pozdvihla!" Téhož dne byla pořádána projížďka v člunech po jezere v Carském Selu. Suvorovu dostalo se cti veslovati na člun carevny Kateřiny. Když se pak přiblížili ku břehu, vyskočil Suvorov tak od-vážlivě a zároveň obratně na břeh, že se carevna polekaia. Omiouvali ho u ní dvořané, že prý ho již počítají mezi "marody" a proto prý její Veličenstvo tak špatně vozil.

"Nikoliv!" odpověděla Kateřina, "kdo dokáže takovoto krkolonné skoky, ten není "marod!" A ještě téhož dne byl opět zapasdo do seznamu aktivních generálů a odezdáno mu velení...

Za svého dvouletého pobytu v Chersonu u Černého moře seznámil se Suvorov se sestrou slavného admirála Crusea. Manžel její, kapitán Walrand, byl suspendován doživotně na prostého plavčíka. Tímto smutným osudem byl Suvorov nesmírně dojat.

V den svého odjezdu k vojsku do vzbouřeného Polska pravil nešťastné ženě: "Modlete se k bohu a On vaši prosbu vyslyší!" A když potom 24. září 1794 prudkým a krvavým útokem opanoval Pragu a Varšavu se hned vzdala, první jeho čin jakožto vítěze byl, že dopsal do Petrohradu: "Vím, že mě matuška čarice odmění. Největší odměnou bylo by mi přijeti na milost Walrandu..."

A této odměny se mu také dostalo. Walrand byl opět jmenován kapitánem první řady; týž zemel pak jako generálmajr.

Jednoho dne seval si vítěz Suvorov četnou společnost, mezi jinými též vynikající šlechtu polskou. Ve společnosti nalezala se též první kráska Varšavy, Polka Suvorov, zahleděv se na ni, přiskočil k ní a zvolal: "Co vidíš, O div divoucí!... Na nejkrásnější nebi dvě slunce!" a dvěma prsty ukazoval na její oči; pak jí polbil ruku. Dama tá bývala potom na všech hostinách a pleších a velebila Suvorova, který dokázal, že zná dobývati nejenom pevnosti, ale i srdce ženského, a ví dobře, kterak má jednati s plemoženými...

Při jiné příležitosti dal mu vévoda Polignac ohlásiti návštěvu svou způsobem tak pánovitým, že Suvorov, právě zaměstnán prací, dal mu vzkázati svou nelibost. Nechal vévodu čekati celou hodinu. Konečně vyšel celý schoulen a drže se za břícho přivítal jej, řka: "Oh, proklatá kolika! Přišla právě před vámi! Oh, jak toho lituji!" Za rozhovoru vypověděl Polignac do svého kapesníku. Suvorov v tom okamžiku uskočil stranou, začal křičeti, kašlati a na zem plvati. Vojvodova dáň ihned přinesl čistý šátek a onen poplvaný vyhodil oknem na dvůr; sluha pak musel pokoj vykuřovati kadidlem. Vojvoda stál při tom klidně, čímž se tak zalbil Suvorovu, že se stali dobrými přáteli.

Dobré, dětinné srdce generálovo vždycky se hned obměkčilo. Chudáka nebo nemocného nemohl viděti, aby ho neobdaroval. Poněvadž ale nikdy nenosil u sebe peněz a jakživ nedělal účtu o svých příjmech a vydáních, přihodilo se mu často, že byl nucen ve svém okolí si vypůjčiti. Jednoho dne, když seděl ve společnosti při obědě, vešel do pokoje devadesátiletý stařec, kterýž si každodenně k domácí paní pro nějaký dárek přicházel. Spatřiv vznešenou společnost, ulekl se a chtěl odejti. Suvorov, zahlednuv ho shrbeného a ustaraného, sruv na něj jaký dárek přicházel. Spatřiv vznešenou společnost, ulekl se a chtěl odejti. Suvorov, zahlednuv ho shrbeného a ustaraného, sruv na něj jaký dárek přicházel. Spatřiv vznešenou společnost, ulekl se a chtěl odejti. Suvorov, zahlednuv ho shrbeného a ustaraného, sruv na něj jaký dárek přicházel.

Když ale vetřel se k němu jakýs mladík, zcela zdravý, aby ho požádal za příspěvek a podporu, dal si přinesti Suvorov sekeru a podal jí žadatel, řka: "Tu máš, štipej dřív a neumřeš hladu!"

Byv jmenován generál-maršálem, dostal Suvorov roku 1799 ruským velením nad ruským a rakouským vojskem v Itálii. Po bitvě u Cassana opanoval Lombardii a Piemont, načež dosadil v

Turině opět sardinskou vládu. Přišedš z Neapolska francouzské vojsko pod Macdonaldem, který se chtěl na severu spojit s Moreauem, porazil ve třídenní bitvě nad Trebií a nové vojsko pod Joubertem u Novi; a za tři měsíce odňal Francouzům všechna města, hrabě Saint-André, muž úctyhodný, šedovlasý a zkušenostmi bohatý. Suvorov, když se setkali, řekl mu: "Poddávám se vám, to jest, buďte mým mentorem! Ukažte mi Itálii, tu půdu slávy ze dvou tisíc let, kde potomci musí kráčet po věčně nesmazatelných stopách svých hrdinských předků. Vidím šestnáct milionů obyvatelů mezi sebou rozestřaných různými zákony, obyčejí a zakořeněnou záští národní. Staniž se mezi nimi politická jednání!" Hrabě Saint-André nemohl se dlouho probrati z překvapení touto řečí. Konečně pravil: "Po všem, co jsem slyšel nyní, jsem vaším rohem! Rozkajzte mi, veliký muži!" Starý hrabě si docela jinak představoval velikého generála. Stali se přáteli, dobře si porozuměli a společně osnovali dalekosáhlé plány.

Jako později Bluecher a Wrangel, tak ani Suvorov nebyl přítel teorií a učení a nepřaviděl písařen. V Pavii byl pozván, aby navštívil univerzitní knihovnu. Odšel, vymlouvaje se na nedostatek času. Pak se obrátil ke správci své vojenské kanceláře a řekl: "Jdi aspoň ty a podívej se na to skladiště makulatury. Kolik milionů hus musilo dáti své brky, jaký okean inkoustu musel se rozlít, aby to, co bylo dřívě bílé, udělalo se černým. Ale tebeji jim, že Suvorov ve Varšavě ne učinil to, co Omar v Alexandrii. Nespálil jsem knihovnu, nýbrž jako znak vítězství odkázal jsem ji své vlasti."

Pochlebník u patolizal nemohl Suvorov strpěti před sebou, každé pochlebenství bylo mu nesnesitelné. S tím souvisí také jeho nenávisť ku všem zrcadlím. Všude, kam přišel, ukřídli je z pokoje; na plesích k vůli němu je zastráli.

Když jednou se přátelé jeho pteli o věku dvou generálů, z nichž jeden byl čtyřicátník a druhý padesátník, tvrdil Suvorov, že čtyřicátník, jemu dobře známý, jest starší než onen. "A zcela správně!" pravil Suvorov. "Neboť onen padesátník většinu svého života prospal, ale tento pracoval ve službě ve dne i v noci. Správně počítáno, jest čtyřicátník skoro dvakrát starší než padesátník."

"Podle vašeho počtu, generále," odpověděl mu markýz Chasteler, "bylo by vám nyní daleko nad sto let." Suvorov zacpal si uši a utkal se společností.

Jesté více než pochlebenství nenáviděl prázdňných slov a frázi. Jistý úředník diplomatického sboru měl neštěstí, že velmi často užíval frázi: "Nevím — nedovedu kci — myslím — možná — zdá se mi," kterými dovedl generála rozkloubiti na nejvyšší míru. Když tak těmito frázemi házel kdysi v jeho pokoji, dal generál zotřvati všechna okna a pokoj vykouriti jalovcem, aby si vzduch očistil od těch proklatých "nevím". Ale jindy měl zase velikou práci s generálem Devolantem, Holanďanem, který rozhodně nechtěl vysloviti fráze "to vím" o věcech, které mu nebyly úplně a určitě známy. Jeho spor o tuto věc dospěl tak daleko, že Devolant jako host generálův nechal oběda, vyskočil oknem na ulici a utkal do svého bytu. Suvorov za ním. Dohonil ho, směl se s ním a řekl: "Teď teprve vidím, proč Filipova španělská tak zv. "nepřemožitelná armáda" nemohla nic pofiditi proti tak tvrdohlavému a pevnému národu, jako jsou Holanďané. I náš Petr Veliký toho pocítil."

Jest neuvěřitelné, že člověk, který byl zvyklý každého jitra se pčlávati studenou vodou, nebo z parní lázně skočiti do studené vody nebo do sněhu, — člověk, který nikdy nenosil kožichu ani jiného teplého oděvu, nýbrž jen uniformu a za mrazů svůj starý, oděný, po svém otci zděděný plášť, — mohl ve svém pokoji sněsti úžasně horko, ve kterém kapel jiným pot s čela. V tom byl Suvorov podoben ruským mužům s jejich chatami.

Zvláště správce jeho vojenské kanceláře mnoho zkoušel v jeho pafeništi. Často mu stékal pot

na spisy, které měl předložiti generálovi. Jednou se mu tato nehoda stala s listinou, kterou měli poslati do Petrohradu. Správce se omouva: "Nejsem tím vinen, vaše převoschoditelstvo, nýbrž ta vaše Etna!" "Nic nevaď," odpověděl Suvorov, "v Petrohradě leknou, buďto že pracuješ v potu tváří, anebo že máš skanula slza na papír. Ty máš do potu, a já do pláště!"

A ty podivné zvyky, jež si Suvorov osvojil od prostých vojáků, svědčí nepochybně o tom, kterak si hleděl získati jejich lásky, což se mu také úplně zdařilo.

Zabalen do svého dědičného pláště, chodil často mezi vojáky, provozoval žerty s nimi, a radoval se, když ho nepoznali. Jednou odeslaný od generála Dorfeldena seržant s iustinami k Suvorovu, setkal se s tímto u krémy, kam vojáci chodili, a tázal se ho: "Hej, slyšíš starče, pověz mi, kde bydlíš Suvorov?" "I to sám čert ví!" odpověděl mu tázaný.

"Nesu mu raport od generála!" "I nenos mu ho!" odpověděl Suvorov. "Buďto je teď opilý jako sláva anebo kokrhá jako kohout!"

Seržant napřáhl na něho hůl: "Ty, špinavý jazyku, děkuju bohu za své stáři, že tě tady nezmaluju svou holí! Bezpochyby nejsi Rus, že můžeš našeho otce a dobrodince tahle tupiti." Suvorov utíkal, co mohl, aby dorazil domů. Seržant, naleznuv konečně jeho byt, poznal svého generála a strachem jako zafezán, byl by se málem vrhl před ním na kolena, aby jej prosil za odpuštění. Suvorov ho objal a řekl: "Lásku svou ke mně jsi jak náležitě dokázal; chť jsi mi nabídi pro mne samého!" Druhého dne byl seržant odměněn pěkným dárkem.

Generál také rád se vypytał vojáků na různé podivné jim věci, a radoval se, slyšel-li od nich případné odpovědi. Jednou potkav vojáka, z nenadání se ho otázal: "Jak daleko je odtud do nebe?" "Ale voják se dlouho nerozmýšlel, řka: "Dva denní pochody Suvorova." Generál podal mu ruku.

Jindy šel generál v noci podívat se za nejprudšího mrazu na stráž, i tázal se vojína: "Kolik hvězd jest na nebi?" "Počkej trochu!" odpověděl voják a jal se počítati: "Jedna, dvě, tři" atd. A když napočítal už nad tisíc, Suvorov všecek mrazem zklehlý sebral se a odešel, zeptav se na jméno vojáka. "Ten mě napáčil!" řekl si Suvorov. Druhého dne byl voják jmenován poddůstojníkem.

Dle ruských pramenů.

Železniční pozemky na prodej.
V severním Wisconsinu, Chicago, St. Paul, Minneapolis & Omaha dráha má na prodej při nízkých cenách a výhodných podmínkách platebních as 400.000 akrů vybraných pozemků rolnických. Ti, kdož koupí záhy, mohou vybrati si pozemky při krásných řekách a jezerech, v nichž jest hojnost ryb a jež poskytnou nevycerpateľný zdroj vody iak pro rodinu, tak i dobytek.

Pozemky po většině jsou zalesněny, půda jest úrodnou a snadno zpracovatelnou. Chicago, Milwaukee, St. Paul, Minneapolis, Duluth, Superior, Ashland a četná jiná prosperující města na dráze C., St. P., M. & O. a na dráhách jiných poskytují dobrých trhů pro plodiny farmerské.

O bližší podrobnosti pište na Geo. W. Bell, pozemkový komisář, Hudson, Wis. aneb na G. H. McRae, A. G. P. A., St. Paul, Minn.

Laciné výletní ceny do Colorado
Ve dnech 19. a 20. června, 3. 9. a 17. července a 1. 7. a 21. srpna pro listky z Chicaga a míst východně od řeky Missouri a v dnech 19. a 21. června, 3. 7. a 9. 10. 17. 18. července a 2. 7. a 21. srpna od řeky Missouri do Denver, Colorado Springs, Manitou, Pueblo, Salt Lake City, Ogden, Utah a zpět, prodáváv budou

GREAT ROCK ISLAND DRAHOV
za cenu jízdy jedné s přirážkou \$2.00 za cestu od. Listky platny budou do 31. října. Pište si pro bližší podrobnosti a pro spisek "Colorado The Magnificent" — zdarma.

UROJA MLUVÍ.
Příjete a prohlédnete si úrodu obilí, travin, zelenin a ovoce v zvláštní se české omezi v okresu Polk, Missouri.

Naproti zdravé podněti, čerstvé píce, dobré trávy, a dostatek dříví a vody. Posemy všeobecně od 1/2 do 1/3 mil od dráhy a okresu nebo místa od 5 do 80 na míli. Seřazené podle usměrňování. Pište, jaký pozemek si přejete. Bližší obratem pošly odtí!

J. E. Kroupa, BOLIVAR, PEOL CO., MISSOURI.

KDYŽ
následkem těžké práce aneb právanu jsme na celém těle jako ztrnutí, neza... pomeňme, že proti...
ztuhlosti údů
není ničeho lepšího, než
St. Jacob's Oel.

Volby listopadové.
Spojené Státy čítají nyní 45 států, v nichž ve všech se budou 6. listopadu voliti presidentští elektroři a členové kongresu až na Oregon, kdež dva kongresníci byli zvoleni již 4. června. Také ve všech územích budou v den ten voleny delegace a mimo to v různých státech budou provedeny následující volby:
Ve státu Connecticut budou voleni veškerí státní úředníci a podobně též v Colorado. Ve státu Delaware bude volen guvernér na čtyři roky, náměstka guvernéra stát ten nevolí. V Idahu bude volen celý státní lístek na 2 roky. V Illinois se volí celý státní úřad na 4 roky a nynější guvernér není kandidátem pro příští volbu. V Indianě se volí též celý státní úřad na 4 roky. Stát Iowa volí jen státního tajemníka, Kansas guvernéra a celý státní lístek na 2 roky.
V Kentucky následkem zavraždění za guvernéra uznaného senátora Goebela musí býti provedena nová volba guvernéra i jeho náměstka, neb do úřadu dosazený Beckham zůstává guvernérem jen do nejbližší volby.
V Massachusetts se volí celý státní úřad na jeden rok, v Michiganu na 2 roky. V Missouriu se volí guvernér s celým státním úřadem na 4 roky, v Montané taktéž se volí celý státní úřad. V Nebrasce se volí úřad státní i legislatura, která má zvoliti dva spolkové senátory. Ve státu New Hampshire se volí guvernér se státními úředníky, v New Yorku celý státní úřad i zástupci do obou sněmoven státních.
V Severní Carolině bude volen guvernér s celým státním úřadem na 4 roky a mimo to se tam bude hlasovati o dodatku ku státní ústavě. V Severní Dakotě bude volen guvernér a celý státní úřad, ve státu Ohio však bude hlasováno jen o některých státních úřednících, z kterýchžto jest tajemník nejvyšším. V Pensylvanii budou voleni dva členové kongresu za celý stát, v Již. Dakotě celý státní úřad.
Ve státu Tennessee bude volen guvernér, pokladník a státní auditor, náměstka guvernéra stát ten nevolí. V Texasu volen bude celý státní úřad i s legislaturou. V Utahu bude též volba všech státních úředníků, která se tam posledně r. 1895 obdržela. Ve státu Washington budou voleni guvernér a všichni státní úředníci na 4 roky a podobně i v Záp. Virginii, ve Wisconsinu však jen na dva roky.

Všeobecné volby nebudou letos obdrženy v následujících státech: v Marylandu, Mississippu, Nevadě, New Jersey a Virginii. Stát Rhode Island zvolil guvernéra a celý státní úřad v dubnu, v Louisianě se volí státní úřad také v dubnu a v Oregonu v červnu. V Alabamě bude volen guvernér v září, v Arkansasu též, v Georgii v Hjnu, v Maine a Vermontu též v září. V Georgii se volí dle starého obyčeje guvernér a státní úředníci první středu v Hjnu, v Mainu druhý pondělí v září, ve Vermontu první pondělí v září.

Podle letošního census upraví příští kongres okrsky zástupců do kongresu pro volby v roce 1902, jakož i počet elektorů pro presidentké volby r. 1904.

Ritnutí a pohmoždění vyličeny Jess Chamberlain's Pain Balm v jedné tetné doby, kterou jiné léčení vytáda, následkem antiseptických vlastností svých, následkem jich rána bez bolení se hojí. Na prodej v všech lékárnách.

Předplácejte svým přátelům a známým Hospodě do Čech. Předplatné obnáší pouze \$1.50 na rok.

THE NORTH-WESTERN LINE.
Výlety! Výlety!
Poloviční cena do Philadelphie, Chicaga, Charleston, S. C., Cincinnati a mnoha jiných míst The North-Western Line.
Městská úřadovna: 1401-3 Farnam ul.

OMAHA-CHICAGO ILLINOIS CENTRAL CENTRAL MISSISSIPPI VALLEY ROUTE RAILROAD MINNEAPOLIS ST. PAUL
The Limited, evening train, and "The Express" noon train, from Omaha for Chicago.

UNEXCELLED SERVICE
Day train and evening train from Omaha for Minneapolis and St. Paul.
Tickets of agents of connecting lines. W. H. BIRLL, Dist. Pass. Agt., Omaha.
A. H. HANSON, G. P. A., J. P. MERRY, A. G. P.

Cechové a jejich zápas o samosprávu.
Nákladem Pok. Záp. vydána byla v orovíře přednáška pod výše uvedeným názvem, kterou připravil p. L. J. Falda pro literární klub Astorovy knihovny v New Yorku a upravil pak pro měsíční Midland Monthly. Tento český překlad přednášky tvoří brožuru 46 stránek, obsahující vyobrazení Jana Husa, Jana Želky, Jana Amose Komenského a Josefa Jungmana. Cena pouze 10c., třeba v kolíčkách. Dva sešity měsíční Midland Monthly, obsahující i celý přednášku v angličtině, za \$2.00.
Pokrok Záp. 24, 1902, 4. čísla, řeb.